

Autor: Krzysztof Barczak

Metody numeryczne w technice

(kierunek Matematyka)

Projekt 9

Metoda odchyłek ważonych

Napisać procedurę realizującą metodę odchyłek ważonych dla równania:

$$u''(x) - 3u'(x) = 4x, \quad x \in (2, 3),$$

z warunkami brzegowymi:

$$u(2) = 0,$$

$$u(3) = 0.$$

Przyjąć, że funkcje kształtu będą spełniały zadane warunki brzegowe.

a) Korzystając z napisanej procedury wyznaczyć metodą Galerkina rozwiązanie przybliżone przyjmując jako funkcje kształtu:

$$\Phi_1(x) = (x - 2)(x - 3),$$

$$\Phi_2(x) = x(x - 2)(x - 3).$$

Na wspólnym rysunku wykreślić rozwiązanie dokładne oraz uzyskane rozwiązanie przybliżone. Policzyc także normę (w L^2) różnicy pomiędzy rozwiązaniem dokładnym i przybliżonym (wynik podać w postaci ułamka dziesiętnego).

b) Wykonać te same obliczenia dla trzech funkcji kształtu:

$$\Phi_1(x) = (x - 2)(x - 3),$$

$$\Phi_2(x) = x(x - 2)(x - 3),$$

$$\Phi_3(x) = x^2(x - 2)(x - 3).$$

Na wspólnym rysunku wykreślić rozwiązanie dokładne oraz uzyskane rozwiązanie przybliżone. Policzyc także normę (w L^2) różnicy pomiędzy rozwiązaniem dokładnym i przybliżonym (wynik podać w postaci ułamka dziesiętnego).

Rozwiązanie

Kod procedury

Procedura realizuje metodę odchyłek ważonych przy założeniu, że funkcje kształtu spełniają zadane warunki brzegowe.

Rozważane jest równanie:

$$A(T(x)) = B(x) \text{ dla } x \in (a,b) \text{ oraz } T(x) = \varphi(x) \text{ dla } x \in \{a,b\}.$$

Wejście:

operatorA - operator różniczkowy A;

BB - funkcja B;

Ω - przedział (a,b);

φ - funkcja zadana na brzegu Γ_1 ;

Γ_1 - brzeg;

wagi - układ liniowo niezależnych funkcji wagowych;

bazowe - funkcje kształtu;

z - zmienna.

Wyjście:

rozwiązanie przybliżone w postaci funkcji.

```
In[*]:= Clear[mow];
mow[operatorA_, BB_,  $\Omega$ _,  $\varphi$ _,  $\Gamma_1$ _, wagi_, bazowe_, z_Symbol] := Module[
  {AA = operatorA, R0, R1, R2, w = wagi, n = Length[bazowe], T, układ, rozwiązanie},

  T[x_] := Sum[p[i] * Function[bazowe[[i]]][x], {i, 1, n}];
  (*R0[x_] := AA[x][T[x]] - BB[x];*)
  R0[x_] = (AA[x][#] - BB[x]) &;
  (*R1[x_] := T[x] -  $\varphi$ [x];*)
  R1[x_] = (# -  $\varphi$ [x]) &;
  (*R2[x_] := T'[x] - q[x];*)
  R2[x_] = (D[#, x] - q[x]) &;

  (*układ=Table[ $\int_{\Omega[[1]]}^{\Omega[[2]]} (w[[i]] \&)[x] R0[x][T[x]] dx + \int_{\Gamma_1[[1]]}^{\Gamma_1[[2]]} (wb1[[i]] \&)[x] R1[x][T[x]] dx +$ 
 $\int_{\Gamma_2[[1]]}^{\Gamma_2[[2]]} (wb2[[i]] \&)[x] R2[x][T[x]] dx == 0, \{i, n\}];$ *)
  układ = Table[ $\int_{\Omega[[1]]}^{\Omega[[2]]} (w[[i]] \&)[x] R0[x][T[x]] dx == 0, \{i, n\}];

  rozwiązanie = Solve[układ, Table[p[i], {i, n}]];
  (*Print["rozwiązanie ",rozwiązanie];*)

  Return[Sum[rozwiązanie[[1, i, 2]] * Function[bazowe[[i]]][z], {i, 1, n}]]
]$ 
```

Norma w L^p

```
In[*]:= normaLp[f_, p_, a_, b_] := Module[{norma},
  norma =  $\left(\int_a^b \text{Abs}[f[x]]^p dx\right)^{1/p}$ ;
  Return[norma]
```

Przykład 1.1 z wykładu

```
In[*]:= Clear[p, op, BB, Ω, φ, Γ1, wagi, bazowe, z];
op[t_] = (D[#, {t, 2}] + # + t) &;
BB[x_] := 0;
Ω = {0, 1};
φ[x_] := Piecewise[{{0, x == 0}, {0, x == 1}}];
Γ1 = {0, 1};
bazowe = {x (x - 1), x^2 (x - 1)};
wagi = {1, x};
mow[op, BB, Ω, φ, Γ1, wagi, bazowe, z]

Out[*]=
```

$$-\frac{122}{649} (-1+x) x - \frac{10}{59} (-1+x) x^2$$

ad a)

```
In[*]:= Clear[op, BB, Ω, φ, Γ1, q, Γ2, wagi, bazowe, z, przyblizone, dokladne];
op[t_] = (D[#, {t, 2}] - 3 D[#, t]) &;
BB[x_] := 4 x;
Ω = {2, 3};
φ[x_] := Piecewise[{{0, x == 2}, {0, x == 3}}];
Γ1 = {2, 3};
bazowe = {(x - 2) (x - 3), x (x - 2) (x - 3)};
wagi = bazowe;

In[*]:= przyblizone = mow[op, BB, Ω, φ, Γ1, wagi, bazowe, z]

Out[*]=
```

$$-\frac{556}{69} (-3+x) (-2+x) + \frac{340}{69} (-3+x) (-2+x) x$$

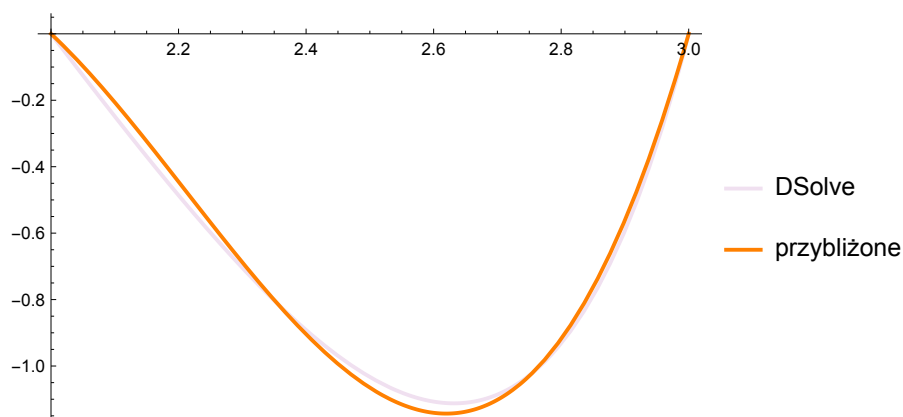
```
In[*]:= dokladne = DSolve[
  {op[x][u[x]] == BB[x], u[Ω[[1]]] == φ[Ω[[1]]], u[Ω[[2]]] == φ[Ω[[2]]]}, u[x], x][[1, 1, 2]]

Out[*]=
```

$$-\frac{2 \left(33 e^6 - 16 e^9 - 17 e^{3x} - 2 e^6 x + 2 e^9 x - 3 e^6 x^2 + 3 e^9 x^2\right)}{9 e^6 (-1 + e^3)}$$

```
In[*]:= Show[Plot[dokladne, {x, Ω[1], Ω[2]}, PlotLegends → {"DSolve"},
  PlotStyle → LightPurple], Plot[przyblizone, {x, Ω[1], Ω[2]},
  PlotLegends → {"przybliżone"}, PlotStyle → Orange]]
```

Out[*]=


```
In[*]:= Clear[f];
f[x_] := przyblizone - dokladne;
normalP[f, 2, Ω[1], Ω[2]]
```

Out[*]=

$$\frac{17 \sqrt{\frac{2}{7} (96973 - 31658 e^3 + 1339 e^6)}}{621 (-1 + e^3)}$$

```
In[*]:= % // N
```

Out[*]=

0.0276032

ad b)

```
In[*]:= Clear[op, BB, Ω, φ, r1, wagi, bazowe, z, przyblizone, dokladne];
op[t_] = (D[#, {t, 2}] - 3 D[#, t]) &;
BB[x_] := 4 x;
Ω = {2, 3};
φ[x_] := Piecewise[{{0, x == 2}, {0, x == 3}}];
r1 = {2, 3};
bazowe = {(x - 2) (x - 3), x (x - 2) (x - 3), x^2 (x - 2) (x - 3)};
wagi = bazowe;
```

```
In[*]:= przyblizone = mow[op, BB, Ω, φ, r1, wagi, bazowe, z]
```

Out[*]=

$$\frac{43}{3} (-3 + x) (-2 + x) - \frac{77}{6} (-3 + x) (-2 + x) x + \frac{7}{2} (-3 + x) (-2 + x) x^2$$

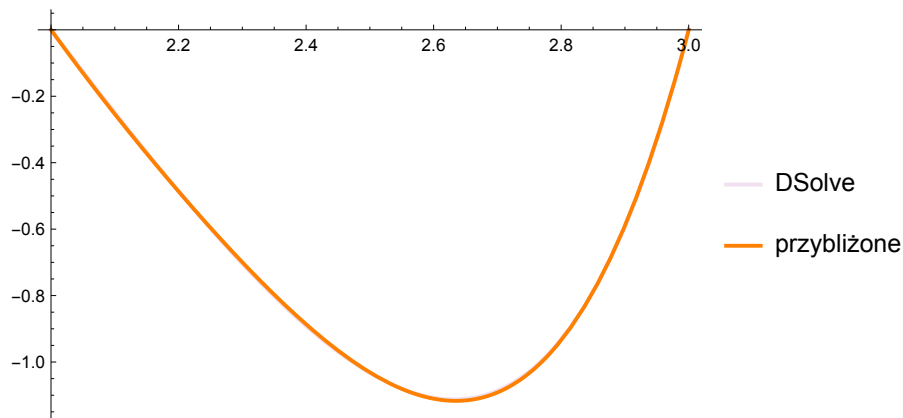
```
In[*]:= dokladne = DSolve[
  {op[x] [u[x]] == BB[x], u[Ω[1]] == φ[Ω[1]], u[Ω[2]] == φ[Ω[2]]}, u[x], x] [1, 1, 2]
```

Out[*]=

$$-\frac{2 (33 e^6 - 16 e^9 - 17 e^{3x} - 2 e^6 x + 2 e^9 x - 3 e^6 x^2 + 3 e^9 x^2)}{9 e^6 (-1 + e^3)}$$

```
In[*]:= Show[Plot[dokladne, {x, Ω[[1]], Ω[[2]]}, PlotLegends → {"DSolve"},
  PlotStyle → LightPurple], Plot[przyblizone, {x, Ω[[1]], Ω[[2]]},
  PlotLegends → {"przyblizone"}, PlotStyle → Orange]]
```

Out[*]=


```
In[*]:= Clear[f];
f[x_] := przyblizone - dokladne;
normalP[f, 2, Ω[[1]], Ω[[2]]]
```

Out[*]=

$$\frac{\sqrt{\frac{1}{30} (104991 + 35770 e^3 - 2041 e^6)}}{18 (-1 + e^3)}$$

```
In[*]:= % // N
```

Out[*]=

0.00385029